

Azərbaycan Avropanın maliyyə bazarına daxil olur

Respublikamızın «BB+» investisiya reytinginə malik olması iri şirkətlərin və bankların Avropanın səhm bazarında aktiv iştirakı gözün əlverişli zəmin yaradır

«Moody's» beynəlxalq reyting agentliyi Azərbaycanın uzunmüddətli yerli və xarici valyutada reytingini «sabit» proqnozla «Baa3»-dən «Ba1» investisiya səviyyəsində yüksəltmək barədə qərar qəbul edib. Bir müddət əvvəl isə Avropanın nüfuzlu qurumlarından olan «Fitch Ratings» reyting agentliyi respublikamızın reytingini «BBB» səviyyəsindən «BB+» yüksəltmişdi. Hər iki reyting əmsalı Azərbaycanın investisiya qabiliyyətinin yüksək göstəricisi kimi səciyyələndirilə bilər. Başqa sözlə, Azərbaycan bu reyting ilə beynəlxalq maliyyə bazarlarında aktiv iştirakçıya çevrilə bilmək fürsəti qazanıb.

Son bir ildə dünya maliyyə bazarlarında canlanma proseslərinin sürətlənməsi artıq bir sıra ölkələri yenidən qiymətli kağızlar bazarına sərmayə qoymağa sövq edib. Böhran nəticəsində Avropanın iri maliyyə strukturlarında yaranmış boşluğu doldurmaq üçün hazırda rəqabət yaranıb. İnkişaf etməkdə olan dövlətlər öz maliyyə ehtiyatlarının bir qismini müxtəlif maliyyə alətləri formasında, xüsusilə də qiymətli kağız və istiqraz şəklində Avropanın kapital bazarlarına yönəltməyə çalışırlar. Dünya iqtisadiyyatında qiymətli kağızlar və istiqrazlar bank depozitlərindən və digər maliyyə alətlərindən daha gəlirli hesab olunduğundan, iri investorlar bu sahəyə daha çox sərmayə yatırırırlar. Hər hansı bir ölkənin investisiya reytingi daha yüksək olanda Avropa maliyyə bazarlarında həmin ölkənin investorlarına inam və etibar da böyük olur.

Azərbaycanın «BB+» əmsallı investisiya reytinginə malik olması ölkəmizdəki dövlət və qeyri-dövlət şirkətlərinin, iri müəssisələrin, bank və səhmdarların Avropanın səhm bazarında aktiv iştirakı üçün əlverişli zəmin deməkdir. Son illər də fəal investisiya siyasəti yürüdən ölkəmizin Avropanın qiymətli kağızlar bazarına daxil ola biləcək yüksək reytingli şirkətləri mövcuddur. Bütün bu faktorlar respublikamızın beynəlxalq maliyyə və qiymətli kağızlar bazarının fəal iştirakçısı kimi mövqeyinin möhkəmlənməsinə və Avropa regionunda sabit və potensial investor kimi öz maliyyə alətlərinin buraxılışını emissiya etməyə zəmin yaradır, kapital bazarlarına çıxışını asanlaşdırır.

Artıq respublikamızın bir çox iqtisadi qurumları tərəfindən buraxılan müxtəlif növ qiymətli kağızların uğurlu emissiya edilməsi də bundan irəli gəlir. Məsələn, Mərkəzi Bank tərəfindən emissiya olunan notlar, Beynəlxalq Bankın və Kapitalbankın buraxdığı istiqrazlar, İpoteka Fondunun istiqrazları, eyni zamanda digər bankların və maliyyə qurumlarının emissiya etdiyi avrobondlar (avroistiqrazlar), səhmlər dünya maliyyə sistemində Azərbaycanın iştirakını təmin etməyə geniş imkanlar yaradır.

Bu gün kredit və investisiya reytingi yüksək olan dövlətlərin şirkətlərinin ən çox üstünlük verdiyi sahələrdən biri avrobond buraxılışıdır. Qeyd edək ki, avrobondlar maliyyə bazarlarında ən böyük dövriyyəyə malik qiymətli kağız sayılır və bu sahəyə bütün iri holdinqlər sərmayə yatırmağa marağ göstərir. Bu qiymətli kağız Avropada uzunmüddətli istiqrazların alınması zamanı borc öhdəlikləri kimi xüsusi çəkiyə malikdir. Avroistiqrazlar yüksək gəlirliliyi və maliyyə bazarlarında iri investora çevrilmək baxımından, şirkətlər üçün xüsusi bir səhm bölməsi kimi də səciyyələndirilir. Bu sahəyə daha çox pul qoymaqla Avropada iri investor kimi tanınmaq mümkündür. Uzunömürlü kağızlar kimi avrobondlar istənilən vaxt müəyyən dividend gətirməklə satıla da bilər. Hazırda 25-dən çox ölkə bu kağızı emissiya etməyə üstünlük verir. MDB zonasında həmin kağızın buraxılışı ilə daha çox Rusiya məşğul olur, Qazaxıstan isə bu səhm variantlarını nəzərdən keçirir. Bu istiqrazların son illər cəlbədiciyi bir çox dövlətlərin iri şirkətlərini onun yeni buraxılışına sövq edir.

Hazırda ölkəmizin iqtisadiyyatındakı real vəziyyət xarici bazarlarda avrobond kapitalının yerləşdirilməsini aktuallaşdırıb. Beynəlxalq bazarlara debüt avrobondların buraxılması üçün ölkəmizin normal iqtisadi reytingi əlverişli şərait yaradır: avrobond emissiyası üçün həmin ölkənin investisiya reytingi BB olmalıdır. Ölkəmizin reytingi bundan yuxarıdır və ona görə də bu sahədə heç bir maneə yoxdur. Dövlət Neft Şirkəti, Dövlət Neft Fondu və Beynəlxalq Bank Avropa bazarlarına öz sərmayələrini yatırır və investisiya portfelində qiymətli kağızlara, o cümlədən avrobondlara üstünlük vermək niyyətindədir.. Məsələn, Dövlət Neft Fondu Avropada təxminən 500 milyon avro dəyərində avrobond buraxmağı istisna etmir.

Elbrus CƏFƏRLİ